

СИЛАБУС
«ФОРТЕПІАНО ТА
КОНЦЕРТМЕЙСТЕРСЬКИЙ КЛАС»
Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«Спів (академічний, народний)»
Рік навчання: 1 р. 10 м. Семестри: I–II
Кількість кредитів: 4
Мова викладання: українська
Керівник курсу: Ян Ірина Миколаївна
кандидат мистецтвознавства, викладач
вищої кваліфікаційної категорії, доцент
кафедри «Мистецтво співу»
Контактна інформація: iniko2004@gmail.com

Прореквізити дисципліни: «Історія вокального мистецтва», «Історія музики», «Сольфеджіо».

Постреквізити дисципліни: «Спеціальний клас. Сольний спів», «Гармонія та поліфонія», «Сучасні музичні стилі», «Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару», «Педагогічна практика».

Призначення дисципліни: дисципліна «Фортепіано та концертмейстерський клас» входить до комплексу спеціальних фахових дисциплін та включає вивчення проблематики феномену музичного мистецтва, методів створення та реалізації інтерпретації музичних творів, розвиток інструментально-виконавської, концертмейстерської майстерності.

Метою навчальної дисципліни є розвиток інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок, спрямований на виховання висококваліфікованого фахівця, що здатен демонструвати високий рівень музично-виконавської культури, уміння застосовувати набуті знання у майбутній виконавській, науково-дослідницькій та музично-педагогічній діяльності.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Фортепіано та концертмейстерський клас» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні:

- здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово (ЗК 1);
- здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях (ЗК 8);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 4);
- здатність вчити і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 9).

Фахові:

- здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності (ФК 1);
- здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва (ФК 3);
- здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності (ФК 6);
- здатність оперувати професійною термінологією (ФК 11);
- здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві (ФК 18).

Зміст і структура курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання			Заочна форма навчання		
	Всього годин	В тому числі		Всього годин	В тому числі	
		Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента		Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота студента
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Розвиток виконавської техніки як мистецтва гри на інструменті. Основні етапи роботи над інструментальними творами. Розвиток навичок теоретико-методологічного аналізу						
Тема 1. Розвиток навичок роботи над технічним репертуаром (гами G, e, D, h, вправи). Опанування прийомами гри технікою jeu perle, leggiero, martellato.	7	5	2	8	1	7
Тема 2. Поєднання технічних та художніх завдань в етюдах на різні види техніки.	9	6	3	12	2	10
Тема 3. Опанування технікою роботи над поліфонічною формою. Розвиток навичок теоретико-	11	7	4	13	2	11

методологічного аналізу різновидів поліфонії.						
Тема 4. Робота над творами малої форми, п'єсами кантиленного та віртуозного характеру. Розвиток художньо-образного мислення.	10	7	3	11	2	9
Тема 5. Розвиток навичок самоаналізу, самостійного опрацювання інструментальних різножанрових творів.	3	2	1	3	1	2
Тема 6. Методичний аспект роботи піаніста-концертмейстера над вокальними творами. Розвиток читання з аркуша, транспонування, підбору акомпанементу до мелодій вокальних творів.	6	4	6	8	2	6
Тема 7. Підготовка до публічного виступу. Виховання естрадно-сценічної витримки, музично-виконавської культури.	2	1	1	2	1	1
Разом за змістовим модулем 1	52	32	20	56	10	46
Модуль 2						
Змістовий модуль 2. Розвиток інструментально-технічних, музичних, концертмейстерських умінь та навичок. Виконавська інтерпретація програмових музичних творів						
Тема 8. Розвиток умінь та навичок опрацювання технічного матеріалу (Es, H, c, вправи). Робота над усуненням технічних недоліків у етюдах на різні види техніки.	13	9	4	11,5	1,5	10
Тема 9. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації, архітектонічного почуття форми. Опрацювання творів крупної форми (сонати, варіації, концерти).	17	11	6	15	3	12
Тема 10. Розвиток навичок стильової художньої інтерпретації творів кантиленного та віртуозного характеру.	12	7	5	10,5	1,5	9
Тема 11. Розвиток концертмейстерських умінь та навичок. Художньо-виконавський аналіз.	8	5	3	10	2	8
Тема 12. Удосконалення техніки	9	5	4	9	2	7

читання нот з аркуша, підбору акомпанементу та транспонування. Накопичення власного репертуару (арії, романси української та світової класики, пісенний репертуар).						
Тема 13. Репетиційна робота над виконавською, драматургічною концепцією, художньою інтерпретацією програмових творів.	7	4	3	5	1	4
Тема 14. Підготовка до концертного виступу.	2	1	1	3	1	2
Разом за змістовим модулем 2	68	42	26	64	12	52
Усього годин	120	74	46	120	22	98

Політика навчальної дисципліни:

Поточний контроль проводиться на кожному індивідуальному занятті за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на індивідуальних заняттях та набутих інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок під час виконання завдань.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення рівня засвоєння інструментально-технічних, концертмейстерських умінь та навичок, теоретичного змісту тем, зростання рівня фахової майстерності здобувачів вищої освіти.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється у формі диференційного заліку, або іспиту, на яких студент виконує твори програмного репертуару та відповідає на теоретичні питання. Контроль відбувається у присутності викладачів кафедри (диференційний залік) та екзаменаційної комісії (іспит).

Шкала оцінювання студентів

ESTS	Бали	Зміст
A	100-90	«відмінно»
B	89-82	«добре»
C	81-74	«добре»
D	73-64	«задовільно»
E	63-60	«достатньо»
FX	59-35	«незадовільно» з можливістю перескладання
F	34-1	«незадовільно» з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Денна та заочна форма навчання

Модуль 1													
Змістовий модуль 1													
	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Разом за темами	Семестров ий	Зошит з лисц. "Заг.ф	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35		10			
Сума балів								70					100

Модуль 2													
Змістовий модуль 2													
	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Разом за темами	Семестров ий	Зошит з ліст."Заг.ф	Додаткові бали	Штрафні бали	Всього
Аудиторні індивідуальні заняття	5	5	5	5	5	5	5	35	15	5	+9	-9	
Самостійна робота студента	5	5	5	5	5	5	5	35		10			
Сума балів								70					100

Політика перескладання. Перескладання змістового модуля здійснюється за бажанням студента один раз зі зниженням оцінки на один бал від отриманого результату за чотирибальною системою оцінювання. Перескладання змістовного модуля відбувається з дозволу керівника за наявності поважних причин. Перескладання модуля здійснюється за бажанням студента один раз з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин, оцінюється 20-бальною шкалою. Загальний підсумок за курс визначається шляхом додавання балів за всіма видами контролю з подальшим переведенням в національну 100-бальну та європейську кредитно-трансферну систему.

Політика відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за пропуск занять без поважної причини знімаються бали (по 1 за кожне пропущене заняття). З об'єктивних причин (напр., хвороба) навчання може відбуватися в онлайн-формі за погодженням із керівником курсу.

Рекомендована література

Основна

1. Антонюк В. Формування індивідуального виконавського стилю: культурно-антропологічний аспект: наукове дослідження. Київ: Українська ідея, 1999. 24 с.
2. Брянская Ф. Навык игры с листа, его структура и принципы развития // Вопросы фортепианной педагогики. М.: Музыка, 1976. Вып. 4. С. 46–62.

3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано. Львів: ЛДМА, 2001. 244 с.
4. Гинзбург Л. С. О работе над музыкальным произведением. 4-е изд., доп. М.: Музыка, 1981. 143 с.
5. Готлиб А. Основы ансамблевой техники. М.: Музыка, 1971. 96 с.
6. Григорьев В. Ю. Музыкально-исполнительское искусство: проблемы стиля и интерпретации: сб. науч. тр. М.: МГК, 1989. 158 с.
7. Гуральник Н. Українська фортепіанна школа ХХ століття в контексті музичної педагогіки. К.: Вища школа, 2007. 312 с.
8. Деменко Б. Робота піаніста над поліритмічними труднощами // Питання фортепіанної педагогіки та виконавства. К.: Муз. Україна, 1981. С. 51–61.
9. Ільченко О. О. Питання сутності і структури музичного мислення // Вісник КНУКіМ: зб. наук. праць. К.: Видавничий центр КНУКіМ, 2003. Серія: Мистецтвознавство. Вип. 9. 150 с.
10. Кравченко Т. У класі фортепіано (нотатки педагога): зб. статей / ред. та упоряд. А. Й. Корженевський. Київ: Музична Україна, 1981. 115 с.
11. Либерман Е. Я. Работа над фортепианной техникой. М.: Музыка, 1971. 144 с.
12. Либерман Е. Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М.: Музыка, 1988. 234 с.
13. Нейгауз Г. Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. М.: Музыка, 1987. 238 с.
14. Николаева А. И. Стилевой поход в обучении игре на фортепиано // Теория и методика обучения игре на фортепиано [под общ. ред. А. Г. Каузовой, А. И. Николаевой]. М. : ВЛАДОС, 2001. С. 200–362.
15. Польська І. Проблеми жанрової типології фортепіанного виконавства // Культура України. Мистецтвознавство. Х., 2000. Вип. 6. С. 171 – 180.
16. Самітов В. З. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної культури. Луцьк : Волин. обл. друк., 2011. 269 с.
17. Фоміна Т. М. Сильові принципи фортепіанного виконання і можливості індивідуальної виконавської інтерпретації. О.: Астропринт, 2014. 136 с.
18. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. К. : Музична, Україна, 1977. 206 с.

Допоміжна

1. Асафьев Б. В. Музыкальная форма как процесс. М., 1971. 375 с.
2. Бочкарёв Л. Л. Психология музыкальной деятельности. М.: Ин-т психологии РАН, 1997. 351 с.
3. Голубев П. Поради молодим педагогам-вокалістам. Київ :«Музична Україна», 1983. 62 с.
4. Історія української музики : в 6 т. – Т. 4. / [М. Гордійчук, О. Костюк та ін.] ; за ред. М. Гордійчук. К. : Наукова думка, 1992. 616 с.
5. Кальмучин-Дранчук Т. А. Стилiстичнi аспекти виконавських традицiй в українському піаністичному мистецтві першої половини ХХ століття. Івано-Франківськ, 2004. 146 с.

Інформаційні ресурси

www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського (м. Київ)

library.zntu.edu.ua – веб-сайт “Бібліотеки в мережі Internet”

<http://festival.1september.ru/subjects/14/> – викладання музики та інших дисциплін (розробки уроків, позакласних заходів, авторських програм та ін.)

<http://uk.scorser.com> – в базі є ноти, партитури, акомпанементи, mp3 та midi.

<http://www.pisni.org.ua> – веб-сайт “Українські народні пісні” містить зібрання колекції найкращих українських пісень від найдавніших часів до сьогодення, а також інформацію про їх авторів та виконавців.

<http://classic.chubrik.ru> – класична музика mp3-файл.

<https://parafia.org.ua/mediateka/kompozytory> – українська музика mp3-файл.